

ARISE Plus Thailand

การขอรับรองมาตรฐาน

จัดทำโดย :

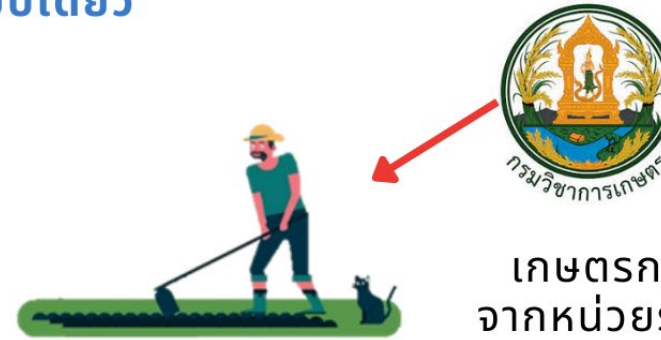
เอกสารที่เกี่ยวข้อง

หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการ
รับรองการผลิตพืชอินทรีย์
(RE-7)

หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการตรวจ
ประเมินการผลิตพืชอินทรีย์
(RE-8)

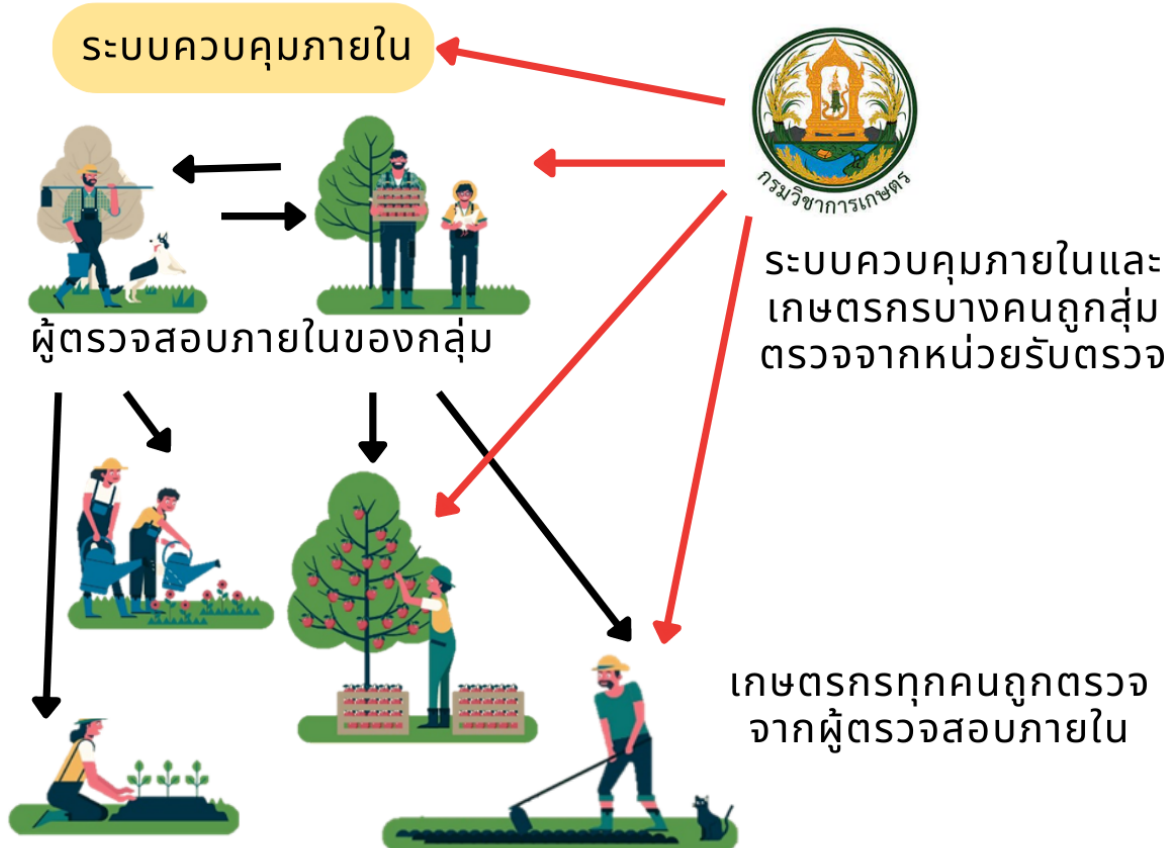
มาตรฐานสินค้าเกษตร
เรื่อง เกษตรอินทรีย์ การผลิต
การแปรรูป การแสดงฉลาก
และการจำหน่ายผลิตผลและ
ผลิตภัณฑ์อินทรีย์
(มกษ. 9000-2564)

เอกสารอื่น ๆ เช่น เอกสาร
ICS ของกลุ่ม กฎหมาย
ข้อกำหนดลูกค้า เป็นต้น

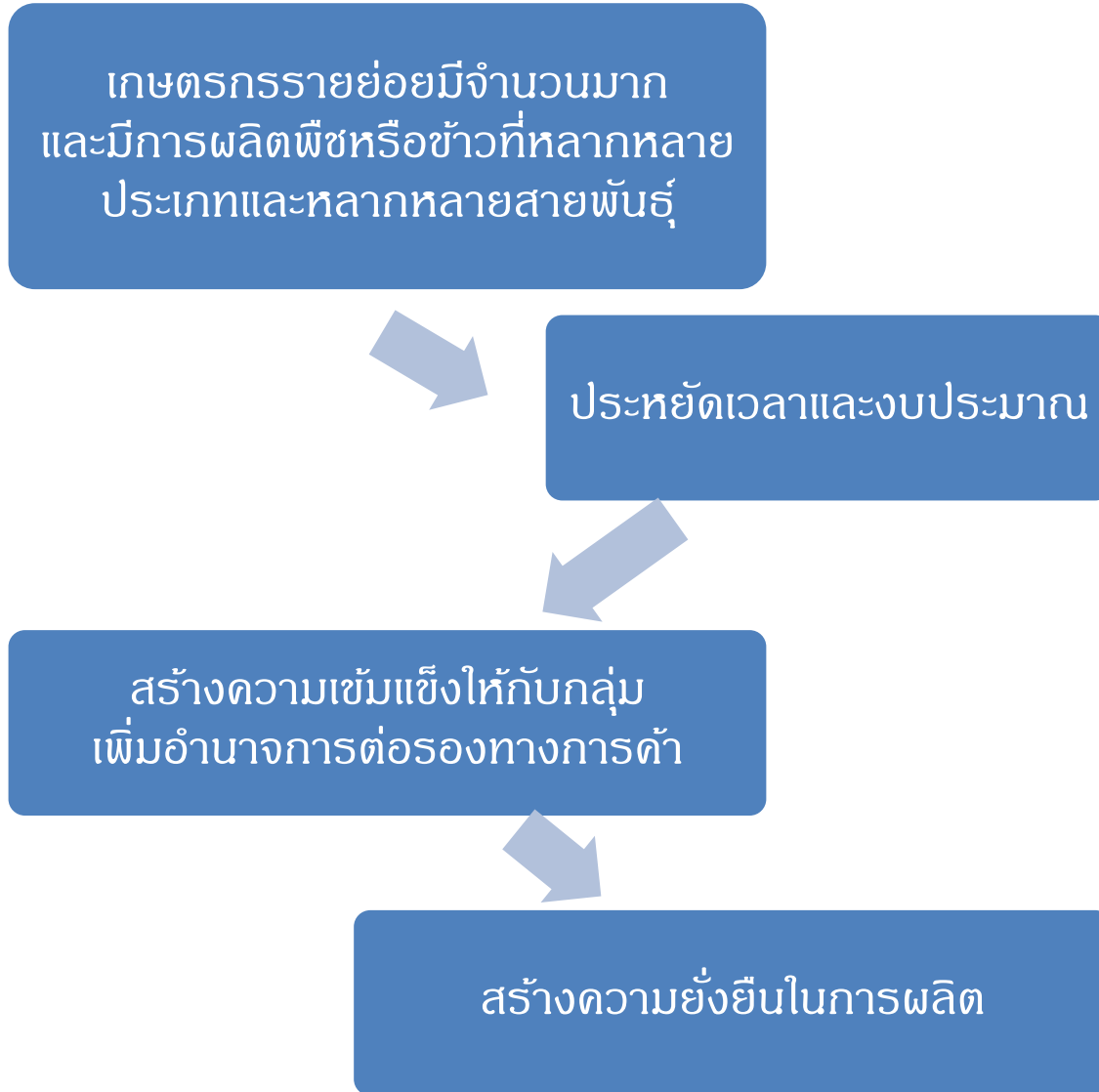
เกษตรกรถูกตรวจสอบ
จากหน่วยรับตรวจโดยตรง

การรับรองแบบกลุ่ม

ความแตกต่างของการรับรอง
แบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม

ทำไมต้องขอการรับรองแบบกลุ่ม

<https://www.istockphoto.com/th>

ระบบควบคุมภายใน

ระบบประกันคุณภาพของกลุ่ม
เกษตรกรที่มีเอกสารประกอบ

ต้องทำการตรวจสอบสมาชิก
ในแต่ละรายเป็นประจำทุกปี

หน่วยรับรองจากภายนอกทำ
หน้าที่ประเมินระบบควบคุม
ภายใน

สุ่มตรวจสอบเกษตรกร
เพื่อให้การรับรองมาตรฐาน
แก่กลุ่มเกษตรกร

ประเภทของกลุ่มที่จะขอการรับรอง

กลุ่มเกษตรกรที่มี
สมาชิกรวมกลุ่มกันเพื่อทำ
การผลิตพืชอินทรีย์/
ข้าวอินทรีย์ตามเงื่อนไข
ที่กำหนด

นิติบุคคลซึ่งเป็นบริษัท
สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน
มูลนิธิ ผู้ส่งออก หรือ
NGO ที่รับผิดชอบบริหาร
จัดการกลุ่ม ในการเป็น
ผู้รับซื้อ จัดจำหน่าย หรือ
ส่งออกผลทางการ
เกษตรจากกลุ่ม

นิยามของกลุ่มเกษตรกร

กลุ่มของเกษตรกรที่มีสมาชิกอย่างน้อย 5 ราย และรวมกลุ่มกันทำการผลิตผล ผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์ ในสภาพพื้นที่ไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่ม องค์กร หรือบริษัท เป็นผู้รับผิดชอบระบบควบคุมภายใน **(Internal Control System)** รวมถึงเป็นผู้ขอรับรอง มาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ในนามของกลุ่ม องค์กร หรือ บริษัทนั้น

กลุ่มอาจดำเนินการโดยสมาชิกที่รวมกลุ่มกันเพื่อทำการเพาะปลูก หรือดำเนินการโดยนิติบุคคล (Juristic Person) หรือองค์กรอิสระ

กลุ่มที่**สมัครใจขอรับการรับรอง** และยินยอมที่จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองการผลิตพืชอินทรีย์ ที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด

ไม่เป็นกลุ่มที่ถูกเพิกถอนการรับรองจากกรมวิชาการเกษตรหรือหน่วยรับรองใด ๆ ที่มีมาตรฐานเทียบเท่าของกรมวิชาการเกษตร **เว้นแต่พ้นระยะเวลา 1 ปี นับจากวันที่ถูกเพิกถอนการรับรอง**

หลักเกณฑ์เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องในการจัดทำ ICS

การเตรียมความพร้อมก่อนจัดทำระบบ

- 1.1 กรมวิชาการเกษตรตรวจประเมิน และให้การรับรองระบบมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์แบบกลุ่มแก่กลุ่มที่มีคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอการรับรองแบบกลุ่ม
- 1.2 การรับรองแบบกลุ่มเป็นการรับรอง**กิจกรรมทั้งหมด**ในกลุ่ม ตั้งแต่การผลิตในแปลงของสมาชิกผู้ผลิต การคัดบรรจุ การรวบรวม การแปรรูป และการจำหน่ายผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน
- 1.3 กลุ่มเกษตรอินทรีย์นี้อาจเป็นกลุ่มที่บริหารจัดการโดยกลุ่มเกษตรกร หรือนิติบุคคลก็ได้ โดยที่รับผิดชอบกลุ่มจะเป็นผู้ที่ได้รับการรับรองและได้รับใบรับรองจากหน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตรส่วน**เกษตรกรที่เป็นสมาชิกในกลุ่มจะไม่ได้รับใบรับรอง**

หลักเกณฑ์เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องในการจัดทำ ICS

การเตรียมความพร้อมก่อนจัดทำระบบ

- 1.4 ประเภทของการผลิตในขอบข่ายที่ขอรับการรับรอง อาจเป็น**ผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์เดียวกัน หรือหลายผลิตผลหรือหลายผลิตภัณฑ์ก็ได้** โดยผู้นำกลุ่มต้องมั่นใจว่า เกษตรกรสมาชิกในกลุ่ม **ต้องมีรูปแบบการผลิตและการบริหารจัดการเหมือนกัน**
- 1.5 กรณีที่**พบข้อบกพร่อง**ในระหว่างการตรวจประเมินแบบกลุ่ม ถือว่าเป็นผลการตรวจประเมินทั้งกลุ่ม **กลุ่มจะไม่ได้การรับรอง** จนกว่าข้อบกพร่องที่พบในแปลงของสมาชิกจะได้รับการแก้ไข
- 1.6 กรณีที่**ซื้อผู้ผลิตแบบกลุ่มซ้ำกัน** กองตรวจสอบจะให้สิทธิในการใช้ชื่อกับผู้ผลิตแบบกลุ่มที่มีการจดทะเบียนถูกต้องกับหน่วยงานภาครัฐ และ**ยื่นคำร้องกับกองตรวจสอบก่อน**

หลักเกณฑ์เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องในการจัดทำ ICS

การเตรียมความพร้อมก่อนจัดทำระบบ

1.7 ผู้นำกลุ่มต้องเป็นผู้รับผิดชอบการผลิตของเกษตรกรสมาชิกหรือกลุ่มเกษตรกรเพื่อให้การผลิตเป็นไปตามมาตรฐาน

โดยกำหนดกลไกในการควบคุมดูแลกิจกรรมการผลิต (ICS) ของเกษตรกรสมาชิกให้เป็นไปตามมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์

1.8 แปลงที่ได้รับการรับรองแล้ว **ไม่สามารถยื่น**ขอการรับรองทั้งการรับรองแบบกลุ่มหรือแบบเดี่ยวซ้ำกัน

1.9 **ไม่สามารถยื่น**ขอการรับรองแบบกลุ่มและแบบเดี่ยวพร้อมกัน **ในพืชหรือข้าวชนิดเดียวกันและแปลงเดียวกัน**

1.10 ในกรณีที่มีใบรับรองเดิมอยู่และต้องการขอการรับรองแบบกลุ่ม

ต้องยกเลิกใบรับรองเดิมหลังจากได้รับการรับรองแบบกลุ่มแล้ว

หลักเกณฑ์เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องในการจัดทำ ICS

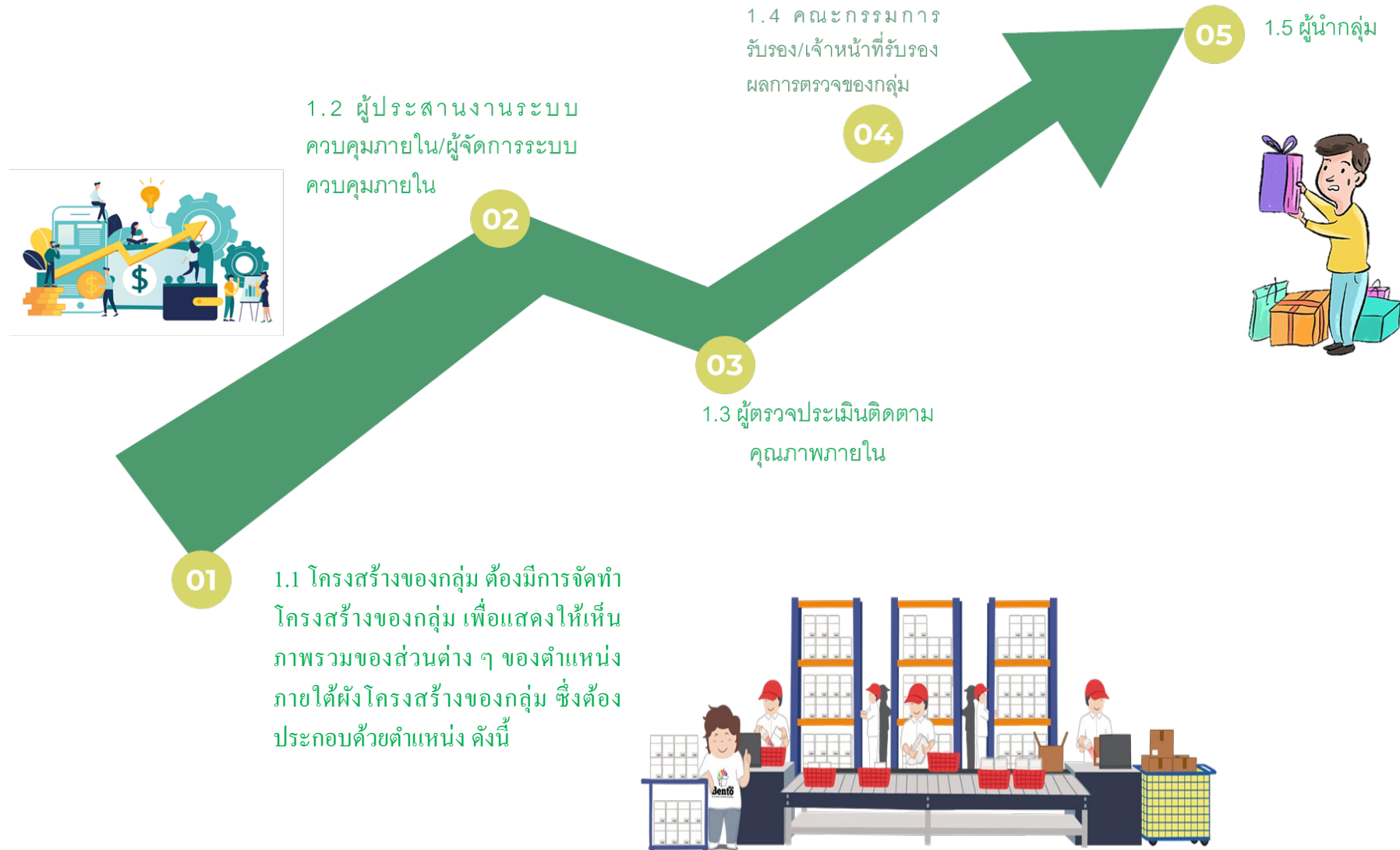
การเตรียมความพร้อมก่อนจัดทำระบบ

1.11 กลุ่มที่สมัครขอรับรองต้องเป็นกลุ่มที่มี**ระบบควบคุมภายใน (Internal Control System)** หมายถึง กลุ่มที่มีการกำหนดและนำระบบควบคุมภายในไปใช้ในกลุ่ม เพื่อเป็นการประกันคุณภาพการผลิต ผลิตผลและผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์ของกลุ่ม และเพื่อเป็นกลไกในการควบคุมดูแลให้สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรอง

2.การดำเนินการจัดทำระบบควบคุมภายใน

2.1 การบริหารและการจัดการองค์กร

2. มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของตำแหน่งต่าง ๆ ภายในองค์กร

01

ผู้ประสานงานระบบควบคุมภายใน/ผู้จัดการระบบควบคุมภายใน มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการประสานงานระบบควบคุมภายใน มีหน้าที่จัดให้มีการตรวจติดตามคุณภาพภายใน และเป็นตัวแทนติดต่อประสานงานกับหน่วยรับรอง

02

ผู้ตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ตรวจสอบระบบการควบคุมภายในของกลุ่ม และตรวจสอบแปลงของสมาชิก แจ้งผลการตรวจสอบแปลงต่อสมาชิก ติดตามผลการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบ และต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้รับการตรวจ

03

คณะกรรมการรับรอง/เจ้าหน้าที่รับรอง มีหน้าที่รับรองแปลงของเกษตรกรจากผลการตรวจประเมิน และต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน/ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับสมาชิกรายที่ตัดสินผล

3. มีการทบทวนระบบควบคุมภายในโดยผู้นำกลุ่มอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

โดยพิจารณาในเรื่องผลการตรวจติดตามคุณภาพภายใน และผลการตรวจสอบแปลง
ของสมาชิก ปัญหา อุปสรรค ข้อบกพร่องที่พบในการจัดทำระบบควบคุมภายในหรือใน
การปฏิบัติให้สอดคล้องกับขั้นตอนการทำงานของกลุ่มและมาตรฐานที่หน่วยรับรอง
กำหนดมีกระบวนการลงโทษสมาชิกที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานและเงื่อนไขของกลุ่ม

4. การประเมินความเสี่ยง

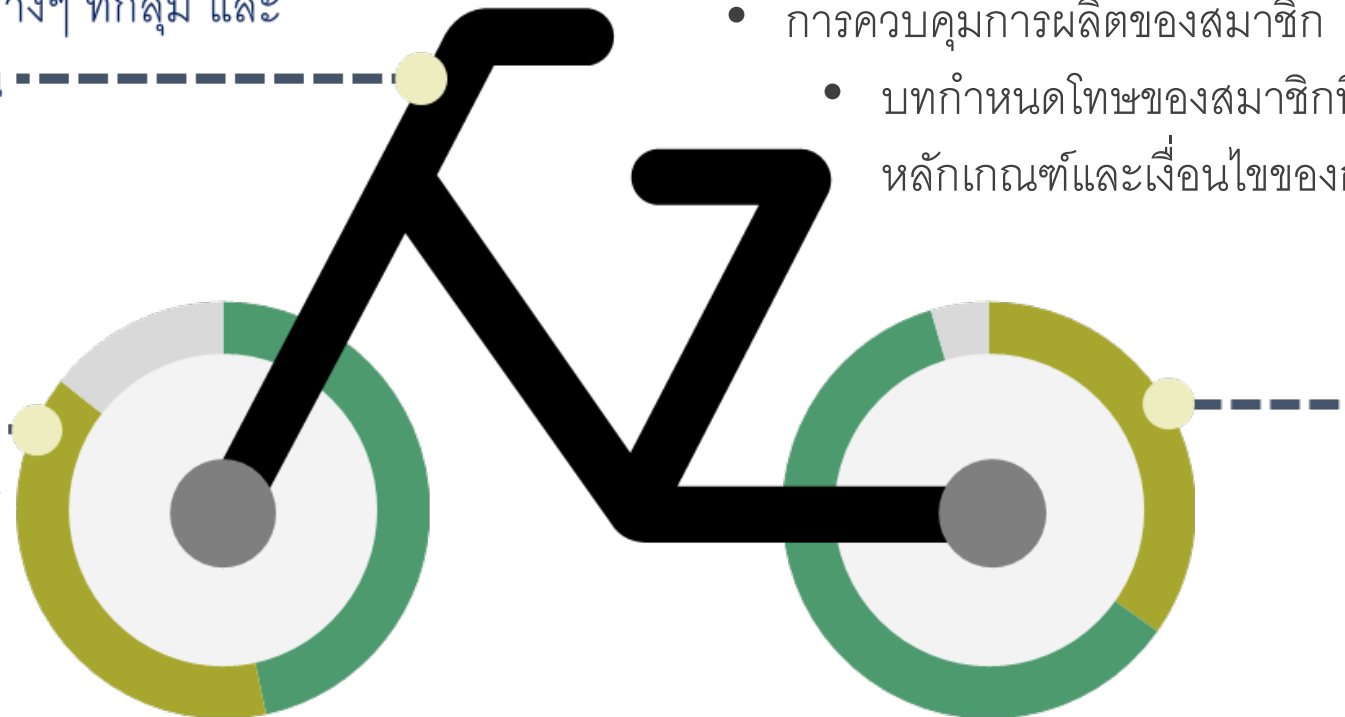
ที่อาจส่งผลกระทบต่อความเสียหายต่อคุณภาพผลิตผล ผลิตภัณฑในทุกระดับ ตั้งแต่
การผลิตในแปลง การขนส่ง การจัดเก็บ การแปรรูป และการส่งออก โดยกำหนด
ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการและต้องดำเนินการมาตรการเพื่อลดความเสี่ยง
รวมทั้งต้องดำเนินการประเมินความเสี่ยงครั้งแรกให้เรียบร้อยเมื่อเริ่มต้นกลุ่ม
ทั้งนี้ การประเมินความเสี่ยงให้ขึ้นอยู่กับข้อบ่งชี้ที่ยื่นขอการรับรอง

1) การทำสัญญา/ใบสมัคร/คำรับรองการเข้าร่วมกลุ่ม ระหว่างเกษตรกรกับกลุ่ม โดยเอกสารดังกล่าวต้องระบุถึง การที่เกษตรกร/ผู้ผลิตยินยอมที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ ที่กลุ่ม และหน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตรกำหนดขึ้น

- 2) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม ต้องประกอบด้วย
- คุณสมบัติของสมาชิก
 - หน้าที่ของสมาชิก ซึ่งรวมถึงสมาชิกในกลุ่มต้องยินยอมให้ผู้ตรวจสอบภายในของกลุ่ม และคณะผู้ตรวจประเมินของหน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตร เข้าตรวจพื้นที่การผลิต
 - การควบคุมการผลิตของสมาชิก
 - บทกำหนดโทษของสมาชิกที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม

3) ในกรณีที่กลุ่มมีการจ้างองค์กร/บุคคลภายนอกทำระบบควบคุมภายใน จะต้องมีสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างองค์กร/บุคคลภายนอกดังกล่าวกับทางกลุ่ม

2.3 การฝึกอบรม

1) สมาชิกต้องได้รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์

2) ต้องได้รับคู่มือเกี่ยวกับ

- มาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์
- หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองของหน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตร
- หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม

โดยกลุ่มอาจจัดทำมาตรฐานฉบับย่อที่เป็นปัจจุบันให้ครอบคลุมทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการผลิต

ให้สมาชิกรับทราบ

2.4 การควบคุมเอกสาร และบันทึก

1) แนวทางการควบคุมเอกสารของกลุ่ม ได้แก่

1.1. เอกสารทั้งหมดที่ควบคุมจะต้องผ่านการตรวจสอบและอนุมัติโดยผู้มีอำนาจของกลุ่มลงนาม

ต้องระบุวันที่ และวันที่บังคับใช้ก่อนเผยแพร่

1.2. เอกสารที่ล้าสมัยหรือถูกยกเลิกการใช้จะต้องนำออกจากพื้นที่ใช้งาน หรือหากต้องการเก็บไว้อ้างอิง

ต้องระบุที่เอกสารว่าเป็นเอกสารยกเลิก

2) แนวทางการควบคุมบันทึกของกลุ่ม ได้แก่

1 การจัดเก็บบันทึกที่เกี่ยวข้องกับการผลิต และการควบคุมคุณภาพของกลุ่มอย่างน้อย 1 รอบการรับรอง เพื่อให้สามารถทวนสอบได้

2. บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกที่เข้าร่วมกลุ่ม ประกอบด้วย

- รายชื่อสมาชิก
- เลขประจำตัวประชาชน หรือเลขบัตรประจำตัวที่ภาครัฐออกให้
- ที่อยู่สมาชิก
- ที่ตั้งแปลง แปลงที่เปลี่ยนแปลง ขนาดพื้นที่ผลิต
- พืชที่ขอการรับรอง
- แผนการผลิตของกลุ่ม
- ประมาณการผลิตของสมาชิก
- รายการปัจจัยการผลิต (เช่น พันธุ์พืช ปุ๋ย เป็นต้น) ของกลุ่ม
- ชื่อผู้ตรวจสอบภายใน วันที่ตรวจประเมิน ผลการตรวจประเมิน
- สถานะการรับรอง สถานะการถูกลงโทษ

2.5 การจัดการกับข้อร้องเรียน

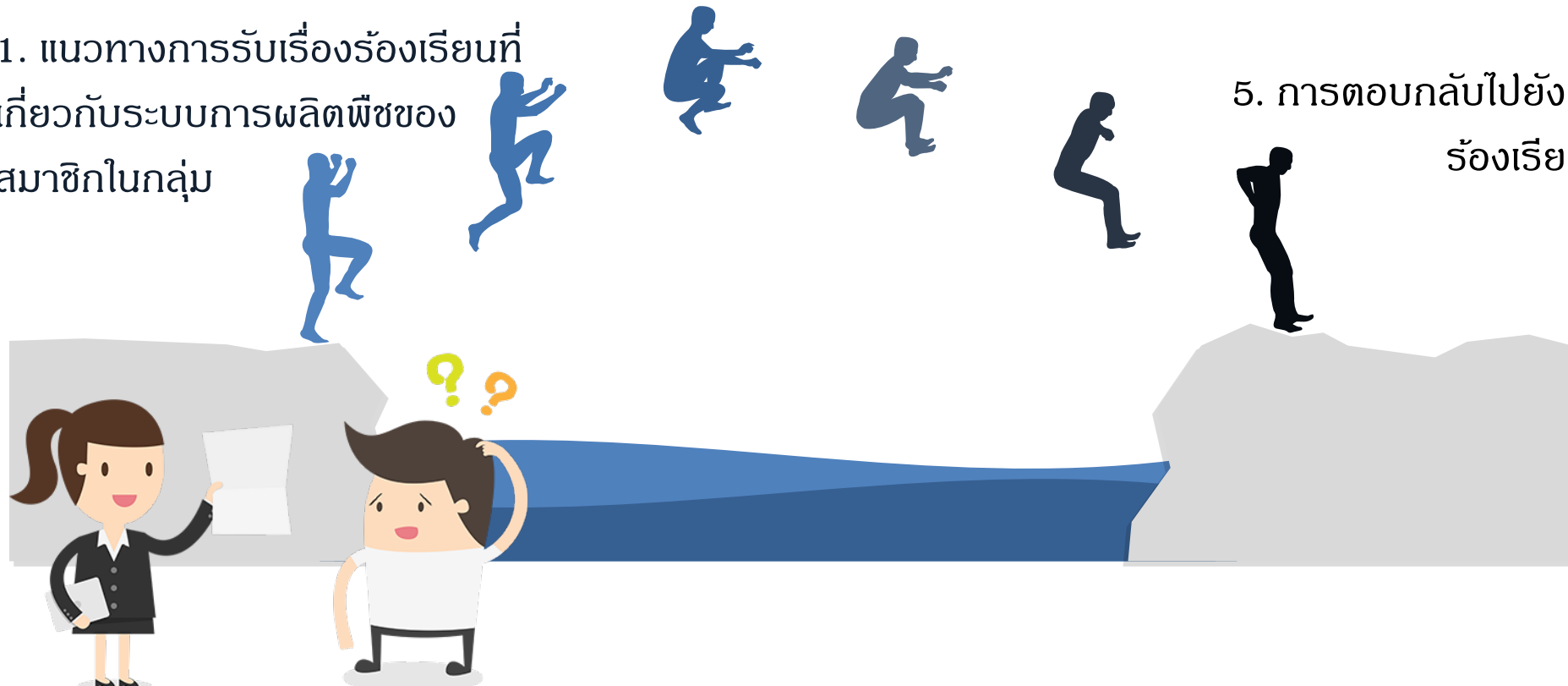
3. การกำหนดแนวทางการแก้ไข

2. การสืบสวนหาสาเหตุ

4. การติดตามผลการแก้ไข

1. แนวทางการรับเรื่องร้องเรียนที่
เกี่ยวกับระบบการผลิตพืชของ
สมาชิกในกลุ่ม

5. การตอบกลับไปยังผู้
ร้องเรียน

2.6 การจัดทำคู่มือการตรวจติดตามคุณภาพภายในของกลุ่ม (Internal Quality Audit) หรือเอกสารที่ระบุถึงกระบวนการตรวจติดตามภายใน

1. มีการ**ตรวจสอบภายใน**อย่างน้อย**ปีละ 1 ครั้ง** ให้ครอบคลุมถึงการตรวจสอบระบบการควบคุมภายในสำนักงานส่วนกลาง/ที่ตั้งของกลุ่ม และแปลงที่ขอการรับรองทุกแปลง
2. มีการดำเนินการตรวจและจัดทำรายการตรวจสอบการควบคุมภายใน**ของกลุ่ม** และรายการตรวจประเมินแปลงตามมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์**ของสมาชิก**ไว้เป็นหลักฐาน
3. มีการ**กำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายในของกลุ่ม** โดยอาจเป็นบุคลากรจากองค์กรที่กลุ่มจ้างมาทำระบบควบคุมภายใน หรืออาจเป็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมในกลุ่ม หรือเกษตรกรสมาชิกในกลุ่ม ทั้งนี้ผู้ตรวจสอบภายในต้อง**มีความรู้**เกี่ยวกับมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์และ**เทคนิคเกี่ยวกับการตรวจประเมิน** รวมทั้ง**ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้รับการตรวจ**
4. วิธีการตรวจติดตามคุณภาพภายใน ต้องตรวจสอบได้ว่า**สมาชิกในกลุ่มได้ปฏิบัติตามมาตรฐาน**การผลิตพืชอินทรีย์ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่าง ๆ ที่กำหนด
5. มีการ**ติดตามแก้ไขข้อบกพร่องที่พบอย่างเป็นระบบ** หากผลการตรวจติดตามพบข้อบกพร่องที่สำนักงานส่วนกลาง/ที่ตั้ง หรือเกษตรกรรายใด ผู้นำกลุ่มต้องสอบสวนปัญหาและแก้ไขให้ครอบคลุมเกษตรกรรายอื่นที่มีผลกระทบด้วย

3.การเตรียมรับการตรวจประเมิน และการปฏิบัติเมื่อได้รับการรับรอง

3.1 การตรวจประเมินเพื่อการรับรองแบบกลุ่มจะมีการตรวจเยี่ยม (Pre-Visit)

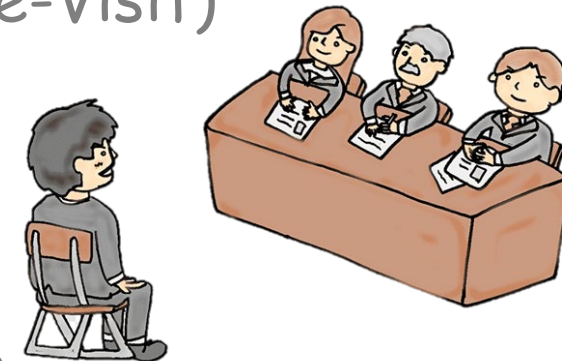
ดำเนินการอย่างน้อย **1 ครั้ง ก่อนการตรวจประเมิน** โดยจะดำเนินการ ณ สำนักงานส่วนกลางกลุ่ม และ/หรือให้ผู้ยื่นคำขอจัดส่งข้อมูลให้กองตรวจสอบก่อนการตรวจประเมินทุกครั้ง เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มในการประเมินประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน ประเมินความเสี่ยง และกำหนดจำนวนตัวอย่างของเกษตรกรที่จะต้องสุ่มตรวจประเมิน

เกณฑ์การคัดเลือกแปลงตัวอย่างในขั้นตอนการตรวจเยี่ยม (Pre-Visit)

สูตร $Y = \sqrt{N}$

Y = จำนวนแปลงตัวอย่างที่สุ่มตรวจประเมิน

N = จำนวนแปลงของกลุ่มที่ขอการรับรองทั้งหมด

กรณีการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง

$$Y = \sqrt{N}$$

กรณีการตรวจเพื่อต่ออายุ

$$Y = 0.8\sqrt{N}$$

ถ้าผลการคำนวณมีเศษให้ปัดจำนวนเศษขึ้นเป็นจำนวนเต็ม

3.การเตรียมรับการตรวจประเมิน และการปฏิบัติเมื่อได้รับการรับรอง

หากพบประเด็นข้อใดข้อหนึ่งตามตารางแสดงการประเมินความเสี่ยงของพีชอินทรีย์ในระหว่างการตรวจเยี่ยม (Pre-visit) ให้เพิ่มจำนวนแปลงตัวอย่างเป็น 1.5 เท่าของจำนวนเดิมที่คำนวณได้ หรือมากกว่านั้นขึ้นอยู่กับดุลพินิจของหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน

$$Z = 1.5Y$$

หรือ

$$Z = 1.5Y + X$$

โดยที่

Z = จำนวนแปลงที่ต้องสุ่มในการตรวจ

Y = จำนวนแปลงตัวอย่างที่สุ่มตรวจประเมิน

X = จำนวนเต็มบวกขึ้นอยู่กับดุลพินิจของ

หัวหน้าคณะผู้ตรวจสอบประเมิน

ถ้าผลการคำนวณมีเศษให้ปัดจำนวนเศษขึ้นเป็นจำนวนเต็ม

ตารางแสดงการประเมินความเสี่ยงของกลุ่ม

การประเมินความเสี่ยง	ข้อพิจารณา
ความเสี่ยงสูง	- พื้นที่ปลูกใกล้พื้นที่การเกษตรแบบทั่วไป - พื้นที่ปลูกมีการผลิตแบบคู่ขนาน - ประวัติพื้นที่ไม่ได้มีการทำเกษตรอินทรีย์แบบต่อเนื่อง - พื้นที่ผลิตที่มีการระบาดของวัชพืช โรค และแมลงศัตรูพืชในฤดูกาลผลิตที่ผ่านมา - แหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตมาจากแหล่งที่มีสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนของสารเคมี จุลินทรีย์ และโลหะหนักที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ สัตว์เลี้ยง และสิ่งแวดล้อม - ระบบการจัดเก็บ คัดแยก รวมทั้งการขนส่งผลผลิตไม่ชัดเจน - ไม่มีประวัติการปลูกพืชในฤดูที่ผ่านมา - ไม่มีวิธีการบำรุงรักษา ทำความสะอาด สายการผลิต เครื่องจักร หรืออุปกรณ์ทางการเกษตร ที่ใช้ร่วมกับการผลิตแบบทั่วไป

ตารางแสดงการประเมินความเสี่ยงของกลุ่ม

การประเมินความเสี่ยง	ข้อพิจารณา
ความเสี่ยงสูง	● ระบบการควบคุมภายในไม่มีความน่าเชื่อถือ เช่น 1. ไม่มีแผนการตรวจประเมินภายในกลุ่ม 2. ไม่มีผลการตรวจประเมินภายในกลุ่มครบทุกแปลง 3. ไม่มีระบบการทวนสอบผลิตผล/ผลิตภัณฑ์ และปัจจัยการผลิต (Traceability) 4. คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายในไม่เป็นไปตามที่กลุ่มกำหนดไว้ 5. ไม่มีกระบวนการแก้ไข และป้องกันข้อบกพร่อง หรือพบข้อบกพร่องซ้ำ ๆ กันในประเด็นเดิม 6. ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม รวมถึงบทลงโทษสมาชิกที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ 7. ผลการตรวจประเมินภายในกลุ่มกับผลการตรวจประเมินจริงที่ดำเนินการโดยกรมวิชาการเกษตรไม่ตรงกัน 8. ไม่มีแบบบันทึกการปฏิบัติตามระบบการผลิตพืชอินทรีย์ของกลุ่ม 9. ไม่มีระบบการควบคุมเอกสารและบันทึก 10. ไม่มีการทบทวนระบบโดยผู้นำกลุ่ม

3.2 การคัดเลือกแปลงตัวอย่างจะพิจารณาดังนี้

1. จำนวนร้อยละ 75 ของแปลงตัวอย่าง (Y) จะคัดเลือกจากแปลงที่มีความเสี่ยงสูง โดยพิจารณาดังนี้

- ผลการ**ตรวจ**ระบบควบคุม**ภายในกลุ่ม** หรือผลการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างของกลุ่ม (ถ้ามี) สำหรับแปลงนั้น

พบข้อบกพร่องจำนวนมาก และข้อบกพร่องดังกล่าวยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จ หรือวิธีการแก้ไขไม่มีประสิทธิผล

- แปลงที่มี**ข้อร้องเรียน**ในรอบปี
- ผลการ**ตรวจ**ประเมิน หรือผลการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างจากหน่วยงาน**ภายนอกกลุ่ม**ในรอบปี **พบข้อบกพร่อง**จากการตรวจประเมิน
- แปลงใหม่ หรือแปลงที่ยังไม่เคยสุ่มตรวจประเมิน

2. จำนวนร้อยละ 25 ของแปลงตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบอิสระ

หน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตร สงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงอัตราการสุ่มตรวจประเมินและจำนวนที่สุ่มตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องไม่น้อยกว่าจำนวนการสุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3.3 กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงภายในกลุ่ม เช่น

- การเปลี่ยนแปลงชนิดพืชที่ปลูก เพิ่ม/ลดชนิดพืช ขนาดพื้นที่ปลูก
- เปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ มีการเปลี่ยนกรรมวิธีการแปรรูปและการจัดการผลิตภัณฑ์เป็นวิธีใหม่
- การปรับปรุงสถานที่ประกอบการ
- เปลี่ยนแปลงสมาชิกในกลุ่ม
- เปลี่ยนแปลงระบบควบคุมภายในกลุ่ม
- เปลี่ยนผู้ดูแลหรือผู้ดำเนินการ
- เปลี่ยนแปลงพื้นที่ หรือสถานที่ผลิต การโอนกิจการ การย้ายสถานที่ผลิตหรือสถานที่ประกอบการ
- การเปลี่ยนเครื่องมือเครื่องจักร
- กรณีมีการใช้สารช่วยกรรมวิธีการผลิตและแปรรูป หรือมีการใช้สารที่ใช้ในการทำความสะอาด (Cleaning Agent)
- ปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการปรับปรุงบำรุงดิน และควบคุมศัตรูพืชที่ไม่ได้มาจากระบบการผลิตอินทรีย์

ผู้นำกลุ่มจะต้องจัดส่งเอกสารที่มีการเปลี่ยนแปลงให้หน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตรทราบ เพื่อพิจารณาการตรวจประเมินเพิ่มเติม เป็นกรณีไป

3.4 กรณีที่กลุ่มพบเกษตรกร/ผู้ผลิตของกลุ่มไม่ดำเนินการตามมาตรฐาน

หรือหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด

ผู้นำกลุ่มจะต้องแจ้งรายละเอียดดังกล่าว พร้อมแนวทางในการแก้ไข

ให้หน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตรทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

<https://www.alamy.es/>

3.5 ในระหว่างขั้นตอนการดำเนินการตรวจประเมินเพื่อให้การรับรอง

ผู้ขอรับการรับรองไม่สามารถขอละเว้น/ยกเลิกการรับรองสำหรับสมาชิกในรายชื่อที่พบข้อบกพร่องได้ ในกรณีที่สมาชิกรายชื่อที่พบ

ข้อบกพร่อง หรือรายชื่ออื่น ๆ ไม่ประสงค์ที่จะร่วมกลุ่มต่อไป หน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตรจะดำเนินการสุม่แปลงตัวอย่าง

และตรวจประเมินใหม่ทั้งหมด โดยกลุ่มต้องยื่นข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสมาชิกในกลุ่ม

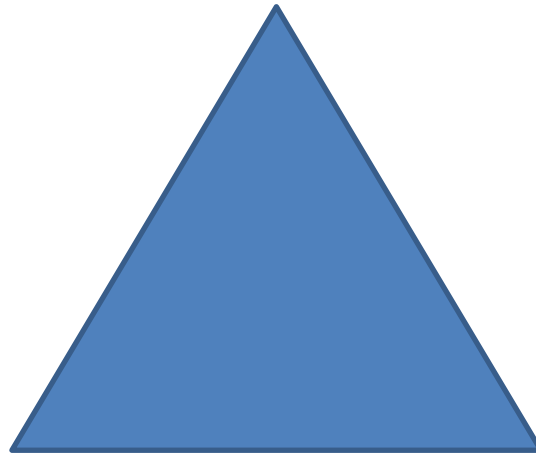
เทคนิคการตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ

สามเหลี่ยมข้อมูล

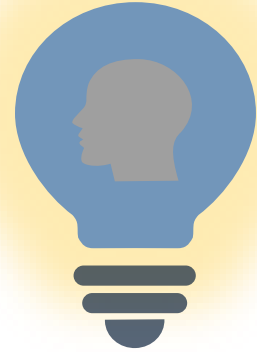
บันทึกและเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง

(บันทึกประจำฟาร์ม, ใบสมัครสัญญาการผลิต, รายงานการตรวจสอบ
ภายในปีปัจจุบัน ปีก่อนหน้า, รายชื่อสมาชิกเกษตรกรที่ผ่านการอนุมัติแล้ว,
ใบเสร็จ ซื้อขาย ปัจจัยการผลิต ผลผลิต)

การสัมภาษณ์ใน
ระหว่างการตรวจ
ภายใน

สภาพปรากฏจริงใน
พื้นที่, สถานที่
จัดเก็บ,....

ค้นหาความจริงด้วยสามเหลี่ยมเหตุผล Fact-finding based on triangulation		
สัมภาษณ์ Interview	ตรวจสอบเอกสาร Record/Document	การสังเกต/เก็บ หลักฐาน Observation (physical inspection, sampling)
W – questions (คำถามปลายเปิดที่ ไม่ซ้ำ) Where? when? what? why? who? How? หลีกเลี่ยงคำถาม “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” เริ่มต้นจากคำถาม ง่าย ๆ แล้วเปิดโอกาส ให้เขาตอบอย่าง เต็มที่ สอบถามชัดเจน ไม่ วกไปวนมา	- รายงานการตรวจสอบภายในปีก่อนหน้า - บันทึกประจำฟาร์ม - ใบขึ้นทะเบียนแปลงนา/สัญญาการผลิต - แผนที่แปลงนา/แผนผังฟาร์ม - รายชื่อสมาชิกเกษตรกรที่ผ่านการอนุมัติแล้ว - ใบเสร็จ ปัจจัยการผลิต - ใบเสร็จขายผลผลิต (ทั้งอินทรีย์และทั่วไป)	- บ้านพัก - เกียงนา - ห้องเก็บของ - ยุ้งฉาง - แปลงนา - แปลงนาข้างเคียง * ไปแบบนัดหมาย + ไปแบบ<u>ไม่แจ้งล่วงหน้า</u> * ลองถามคนอื่นๆ ในบ้าน/เพื่อนบ้าน

**ทบทวน 15 ขั้นตอนภายใต้
ระบบควบคุมภายในและ
เอกสารประกอบ**

1. จัดการฝึกอบรมให้ความรู้เกษตรกร => **หลักฐานการผ่านการอบรมของเกษตรกร**
2. สมาชิกกรอกใบสมัครและยื่นทะเบียนแปลงนา => **ใบสมัครและทะเบียนสมาชิกของกลุ่ม**
3. กำหนดกฎเกณฑ์การผลิตเกษตรอินทรีย์ของกลุ่ม => **ข้อกำหนดของมาตรฐาน**
4. ทำคู่มือการตรวจสอบภายใน => **คู่มือการตรวจสอบภายในของกลุ่ม**
5. เกษตรกรลงนามในสัญญา => **สัญญาที่เกษตรกรลงนาม**
6. จัดทำแผนการจัดการเกษตรอินทรีย์ของกลุ่ม => **แผนการจัดการของกลุ่ม**
7. เกษตรกรจัดทำบันทึกและจัดเก็บเอกสาร => **บันทึกกิจกรรมในฟาร์มและใบเสร็จต่าง ๆ ของเกษตรกร**
8. คัดเลือกและฝึกอบรมผู้ตรวจสอบภายใน => **ทะเบียนผู้ตรวจสอบภายในของกลุ่มและหลักฐานการผ่านการอบรมของผู้ตรวจสอบภายใน**
9. จัดทำแผนที่ตั้งและแผนผังฟาร์ม => **แผนที่ฟาร์มและแผนผังฟาร์มของแต่ละแปลงของสมาชิกของกลุ่ม**
10. ตรวจสอบภายในและจัดทำรายงาน => **รายงานการตรวจแปลงของสมาชิก**
11. ประเมินรายงานการตรวจสอบภายในและอนุมัติ
12. จัดทำรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับสถานะการรับรองและสถานะการลงโทษ => **รายงานสรุปผลการผลตรวจแปลงของกลุ่ม**
13. การเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวของกลุ่ม
14. ออกใบเสร็จซื้อ/ขายผลผลิต จัดบันทึกการซื้อขาย และรหัสกำกับผลผลิตที่รับซื้อจากเกษตรกรสมาชิกในแต่ละรอบ=> **ใบเสร็จและบันทึก
การซื้อขายของกลุ่ม**
15. จัดทำฉลาก ตามมาตรฐานที่ได้รับ=> **ฉลากของกลุ่ม**

เอกสารอ้างอิง

- หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการรับรองการผลิตพืชอินทรีย์ (RE-7) กรมวิชาการเกษตร ประกาศใช้วันที่ 28 มิ.ย. 2564
- หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการตรวจประเมินการผลิตพืชอินทรีย์ (RE-8) กรมวิชาการเกษตร ประกาศใช้วันที่ 31 ม.ค. 2562
- หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรวจประเมินข้าวอินทรีย์ (R-DRIC-04) กรมการข้าว ประกาศใช้วันที่ 10 เม.ย. 2563
- เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรพัฒนาวิทยากรระบบควบคุมภายในสำหรับการรับรองระบบการผลิตพืช/ข้าวอินทรีย์แบบกลุ่ม สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ

MASCI
สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ
Management System Certification Institute (Thailand)

Link สื่อวิดีโอที่สนับสนุนเรื่องระบบควบคุมภายในตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

- 1) ระบบควบคุมภายใน ขั้นตอนที่ 1 การประเมินศักยภาพและความพร้อมของกลุ่ม
<https://www.youtube.com/watch?v=ZuSZxgUVtiE>
- 2) ระบบควบคุมภายใน ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำระบบเอกสารระบบควบคุมภายในแบบกลุ่ม
<https://www.youtube.com/watch?v=8YnSVHqx6Ho>
- 3) ระบบควบคุมภายใน ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้เอกสารคู่มือระบบควบคุมภายในของกลุ่ม
<https://www.youtube.com/watch?v=pgrrVfas4eU&t=27s>
- 4) ระบบควบคุมภายใน ขั้นตอนที่ 4 การตรวจประเมินระบบควบคุมภายใน
<https://www.youtube.com/watch?v=92GLxJAzhzU>
- 5) ระบบควบคุมภายใน ขั้นตอนที่ 5 การตรวจประเมินเบื้องต้น
<https://www.youtube.com/watch?v=2FK-B3QzNoc>

กิจกรรม ทบทวนความเข้าใจ

กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นผู้ตรวจสอบภายในของกลุ่ม โดยมีกิจกรรมดังนี้

1. แบ่งกลุ่มเกษตรกรออกเป็นกลุ่มละ 4 – 5 คน
2. เดินตรวจแปลงข้าวอินทรีย์ตัวอย่างและสัมภาษณ์เกษตรกร
3. กรอกข้อมูลการตรวจแปลง และนำเสนอในที่อบรม
4. ร่วมกันวิเคราะห์คำตอบและให้คำแนะนำ

For more information

[หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการรับรองการผลิตพืชอินทรีย์ \(RE-7\) กรมวิชาการเกษตร](#)

[หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการตรวจประเมินการผลิตพืชอินทรีย์ \(RE-8\) กรมวิชาการเกษตร](#)

คู่มือวิทยากรการผลิตและการแปรรูปข้าวอินทรีย์ในประเทศไทย

บทที่ 3 การขอรับรองมาตรฐาน

